

คำวินิจฉัยของ นายสุวิทย์ ธีรพงษ์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๔/๒๕๕๒

วันที่ ๑ เมษายน ๒๕๕๒

เรื่อง ประกาศของธนาคารพาณิชย์ที่กำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ในอัตราสูงสุดเพื่อเรียกเก็บจากลูกค้า ภายใต้ประกาศของธนาคารแห่งประเทศไทยเป็นประกาศที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่

กระทรวงยุติธรรมได้ส่งคำร้องของผู้ร้อง (นายเกรียงศักดิ์ แซ่เล่า) ซึ่งเป็นจำเลยในคดีแพ่งของศาลจังหวัดสงขลา คดีหมายเลขดำที่ ๓๓๕/๒๕๕๑ โดยธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ฟ้องเรื่องกู้ยืมและจำนอง ผู้ร้องได้ยื่นคำร้องต่อศาลจังหวัดสงขลาว่า ประกาศของธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ที่กำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ในอัตราสูงสุดที่ใช้เรียกเก็บจากผู้ร้อง ภายใต้ประกาศของธนาคารแห่งประเทศไทยนั้นเป็นประกาศที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ เพราะประกาศดังกล่าวมีสภาพบังคับเหมือนบทบัญญัติแห่งกฎหมาย แต่ประกาศนี้มีได้ผ่านความเห็นชอบจากสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา จึงขอให้ศาลจังหวัดสงขลาส่งเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย และผู้ร้องได้ยื่นคำร้องเพิ่มเติมต่อศาลรัฐธรรมนูญว่า ผู้ร้องยอมได้รับความคุ้มครองในฐานะผู้บริโภคตามมาตรา ๕๗ ของรัฐธรรมนูญด้วย

ข้อเท็จจริงฟังได้ตามคำร้องของผู้ร้องว่า ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ได้เป็นโจทก์ฟ้องผู้ร้องต่อศาลจังหวัดสงขลาเป็นจำเลยให้ผู้ร้องชำระหนี้เงินกู้ ผู้ร้องได้ยื่นคำให้การต่อสู้คดีหลายประเด็น และยื่นคำร้องขอให้ศาลจังหวัดสงขลาส่งเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยเกี่ยวกับกรณีประกาศของธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) โจทก์ ที่กำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ในอัตราสูงสุด ที่ใช้เรียกเก็บจากผู้ร้อง ภายใต้ประกาศของธนาคารแห่งประเทศไทยนั้น เป็นประกาศที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๖ จึงเป็นประกาศที่ไม่ชอบอันจะใช้บังคับได้ ต่อมาผู้ร้องได้ยื่นคำร้องขอแก้ไขเพิ่มเติมคำร้อง คำแถลงการณ์และคำแถลงการณ์เพิ่มเติมว่า ผู้ร้องยอมได้รับความคุ้มครองในฐานะผู้บริโภคตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๗ ด้วย ศาลจังหวัดสงขลาได้ส่งเรื่องให้ สำนักงานอธิบดีผู้พิพากษภาค ๕ สำนักงานอธิบดีผู้พิพากษภาค ๕ จึงขอให้กระทรวงยุติธรรมส่งเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามมาตรา ๒๖๔ ของรัฐธรรมนูญ

ประเด็นที่จะต้องวินิจฉัยในเบื้องต้นมีว่า ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยในเรื่องนี้หรือไม่ เพราะผู้ร้องขอให้ศาลจังหวัดสงขลาส่งเรื่องมาให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามมาตรา ๒๖๔ ของรัฐธรรมนูญ ซึ่งมาตรา ๒๖๔ บัญญัติว่า “ในการที่ศาลจะใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมายบังคับแก่

คดีใด ถ้าศาลเห็นเอง หรือคู่ความโต้แย้งว่า**บทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้นต้องด้วยบทบัญญัติมาตรา ๖** และยังมีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินั้น ให้ศาลรอการพิจารณาพิพากษา คดีไว้ชั่วคราว และส่งความเห็นเช่นนั้นตามทางการเพื่อศาลรัฐธรรมนูญจะได้พิจารณาวินิจฉัย” ซึ่งหมายความว่า ศาลต่างๆ จะส่งเรื่องมาให้ศาลรัฐธรรมนูญตามมาตรา ๒๖๔ นี้ จะต้องเป็นกรณีที่ ศาลนั้นๆ จะใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมายบังคับแก่คดีใดแล้ว ศาลเห็นเอง หรือคู่ความโต้แย้งว่าบทบัญญัติ แห่งกฎหมายนั้นต้องด้วยบทบัญญัติมาตรา ๖ คือ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญและยังมีคำวินิจฉัยของศาล รัฐธรรมนูญเกี่ยวกับบทบัญญัตินี้ดังกล่าว ก็ให้ส่งเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย

ปัญหาจึงมีว่าประกาศของธนาคารแห่งประเทศไทย และประกาศของธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ดังกล่าวนั้นเป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายตามความหมายของมาตรา ๒๖๔ หรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า “บทบัญญัติแห่งกฎหมาย” ในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ นั้นหมายถึง กฎหมายที่ออกโดยฝ่ายนิติบัญญัติ คือ กฎหมายที่ตราโดยรัฐสภา ดังนั้น เมื่อประกาศของธนาคารแห่งประเทศไทย และประกาศของธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ไม่ได้ออกโดยฝ่ายนิติบัญญัติเช่นนี้ ประกาศดังกล่าวจึงไม่ใช่บทบัญญัติแห่งกฎหมาย ตามความหมายของมาตรา ๒๖๔ ศาลรัฐธรรมนูญจึงไม่มี อำนาจที่จะพิจารณาวินิจฉัยได้

ส่วนที่ผู้ร้องยื่นคำแถลงการณ์เพิ่มเติมลงวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๕๒ โดยยื่นต่อศาลรัฐธรรมนูญ โดยตรงว่า พระราชบัญญัติดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมของสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๒๓ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมของสถาบันการเงิน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๕ ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๗ นั้น เห็นว่า ผู้ร้องซึ่งเป็นจำเลยในคดีแพ่งหมายเลขดำที่ ๓๓๕/๒๕๕๑ ของศาลจังหวัด สงขลา มิได้ยกเรื่องพระราชบัญญัติดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมของสถาบันการเงินจะขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๗ ขึ้นเป็นข้อต่อสู้ไว้ในคำให้การของจำเลยในคดีดังกล่าว จึงไม่มีประเด็นที่จะให้ศาลจังหวัดสงขลาวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมของสถาบันการเงินจะขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ หรือไม่ ดังนั้น ศาลจังหวัดสงขลาจึงไม่ต้องใช้พระราชบัญญัติดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมของสถาบันการเงินมาบังคับแก่คดีของ จำเลย ศาลรัฐธรรมนูญจึงไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมของสถาบันการเงิน จะขัดต่อรัฐธรรมนูญตามมาตรา ๕๗ ต้องด้วยมาตรา ๖ หรือไม่ เพราะศาลจังหวัดสงขลาไม่ได้ใช้ พระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวบังคับแก่คดีของผู้ร้อง

ด้วยเหตุผลดังได้วินิจฉัยมา จึงให้ยกคำร้องของผู้ร้อง

นายสุวิทย์ ชีรพงษ์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ